

Foto: Shutterstock

RECEPTI ZA VLAGANJE DENARJA

Pripravili smo pregled, kam s presežki denarja v času še vedno visoke inflacije.

Maja Virant

Presežki na poslovnih računih so navadno dobra stvar – pomenijo, da podjetniki delajo dobro in ustvarjajo dobiček. Likvidnost je sicer zaželena, a to danes stane.

Letna inflacija je bila v aprilu 9,4 odstotka. To je res za več kot odstotek manj kot marca, ko je znašala 10,5 odstotka. Toda kljub trendu (zelo počasnega) padanja stopnje inflacije smo še vedno zelo, zelo daleč od ciljnih dveh odstotkov, ki jih zasleduje Evropska centralna banka (ECB). Kaj to pomeni za prihranke in likvidnostne presežke?

Nič kaj dobrega, pravzaprav. Poglejmo konkretno: če ima vaše podjetje na računu 300 tisoč evrov, boste v enem letu izgubili 28.200 evrov vrednosti. Kam torej z denarjem na računih, da ne boste izgubljali na vrednosti? Za nasvet smo prosili finančne strokovnjake.

PRVO VPRAŠANJE: KOLIKO ČASA LAHKO VARČUJETE?

Prvo in ključno vprašanje je, koliko časa lahko varčujete. Od tega je namreč odvisno, kateri instrument se vam izplača izbrati. Pravilo je preprosto: daljša ko je doba varčevanja, višji so potencialni donosi, a prinašajo tudi več tveganja.

Dobra novica je, da imajo po dolgem času ničelnih oziroma celo negativnih obrestnih mer podjetja ponovno možnost, da denar plasirajo v produkte, ki lahko brez večjih nihanj prinašajo donose, pravi finančni strokovnjak iz podjetja Prosperita Family Office Samo Lubej: »Na tak način lahko denar na računih vsaj delno zavarujejo pred upadanjem vrednosti, ki jo povzroča inflacija.«

SCENARIJ 1: NA VOLJO IMATE ENO LETO.

Eno leto v svetu varčevanja velja za zelo kratko obdobje in manevrskega prostora za tvegane naložbe praktično ni. Glede na kratko dobo je najpomembnejše, da se osredotočate na varnejši del naložbenega spektra, svetuje upravljalec premoženja pri NLB Skladih Andrej Zakotnik.

Na krajši rok, torej do 12 mesecev, lahko podjetja denar naložijo v bančne depozite, sklade denarnega trga, zakladne menice in platforme vzajemnega financiranja, svetuje Lubej. Pripravil je analizo posameznih produktov.

★ Bančni depoziti: fiksna časovna vezava

Pri bančnih depozitih je treba preveriti ponudbo različnih bank, saj se lahko obrestne mere zelo razlikujejo in tudi hitro spreminjajo. Trenutno najugodnejša ponudba pri nas je pri Addiko Bank, za 181 dni 2 odstotka in za 366 dni 2,5 odstotka evrov, pravi Lubej.

Seveda je v luči ponovnih težav v bančništvu treba opozoriti, da je jamstvo na vloge (tudi depozite) pri bankah v EMU še vedno omejeno zgolj na 100.000 evrov po vlagatelju (tudi podjetju) pri eni banki.

Poleg tega depoziti praviloma pomenijo tudi fiksno časovno vezavo sredstev, kar je lahko v primeru, da ne veste točno, kdaj boste denar potrebovali, resna ovira, dodaja Lubej.

★ Skladi denarnega trga: hitro do denarja

Če ne veste točno, kdaj boste denar potrebovali, so primernejši skladi denarnega trga (Money Market ali MM), pravi Lubej. Ti z višanjem obrestnih mer ponovno zagotavljajo pozitivne donose. Seveda pa je treba izbrati takšne, ki ne zaračunavajo vstopnih in izstopnih stroškov (Generali MM, Triglav MM ...).

Prednost skladov denarnega trga je, da lahko podjetja do denarja pridejo takoj oziroma v petih delovnih dneh, kot določa zakon.

Trenutno se donosi denarnih skladov izboljšujejo, saj se iz njihovih portfeljev umikajo naložbe, ki so jih pred letom ali manj kupovali po takrat negativnih ali ničelnih obrestnih merah. Zdaj pa jih nadomeščajo z zakladnimi menicami, depoziti in drugimi kratkoročnimi instrumenti, ki prinašajo pozitivne donose, dodaja Lubej. To se bo v prihodnjih mesecih še bolj poznalo na njihovem donosu, ki bo vedno bolj odseval vrednost Euriborja.

Na trgu so tudi borzno kotirajoči MM-skladi in podobni kratkoročni produkti. Vendar naložba v te sklade zahteva odprtje borznega računa, prinese pa tudi nakupne in prodajne stroške ter ležarine, še opozarja Lubej.

★ Zakladne menice: kaj pa nemške?

Zakladne menice trenutno prinašajo lepe donose, podjetja pa jih lahko kupijo prek nekaterih bank (denimo NLB, NKBM, SKB), primarnih vpisnic zakladnih menic, pravi Lubej.

Na majski avkciji je bilo možno kupiti tri-mesečne zakladne menice, ki kupcu prinašajo fiksno obrestno mero v višini 2,99 odstotka, šestmesečne z obrestno mero 3,25 odstotka in enoletne z obrestno mero 3,35 odstotka.

Pri zakladnih menicah donos pred avkcijo ni znan, saj ga Ministrstvo za finance določi glede na prispele ponudbe vlagateljev. Vsak, ki želi zakladne menice kupiti, namreč odda ponudbo, v katero vpiše, za koliko denarja in po kakšni obrestni meri je pripravljen vpisati določene zakladne menice.

Vse zakladne menice kotirajo na borzi, zato jih je vsaj teoretično možno prodati tudi pred zapadlostjo, vendar pa prometa na borzi z njimi večinoma ni, kar pomeni, da jih kupci držijo do zapadlosti, pojasnjuje.

Na sekundarnem trgu (borzi) je mogoče kupiti tudi še varnejše nemške zakladne menice in kratkoročno državne obveznice, kjer obstaja dovolj likvidnosti in je mogoče odprodati instrument tudi tekom trajanja, dodaja Zakotnik: »Donosnost v tem primeru bi bila okoli tridstotna.«

Velja opozorilo. Naložba v zakladne menice zahteva tudi nekaj znanja, časovnega vložka, borzni račun in prilagajanje datumom izdaj ter zapadlosti, kar ni zanemarljivo.

★ Platforme za vzajemno financiranje: razpršitev na več poslov

Del presežnih sredstev lahko plasirate tudi prek platform za vzajemno financiranje podjetij, kot sta Borza terjatev ali Nekster, ki omogočajo kratkoročne naložbe v terjatve podjetij oziroma kratkoročna posojila podjetjem, navaja Lubej.

Tako pri terjatvah kot pri kratkoročnih posojilih podjetjem lahko podjetja sredstva razpršijo na več posameznih poslov, hkrati pa izbirajo naložbe glede na obrestno mero, ročnost in boniteto podjetja, katerega terjatev kupijo oziroma ki mu posodijo denar. Letni donosi se gibljejo med 4 in 8 odstotki.

SCENARIJ 2: NA VOLJO IMATE DO TRI LETA.

Pri srednjeročnem vlaganju si lahko privoščite nekoliko več tveganja, tudi potencialni donosi so višji. Vedno pa lahko izberete tudi vse varnejše naložbe, ki jih strokovnjaki priporočajo za kratkoročno vlaganje. Poleg vseh naštetih za kratkoročna vlaganja so za srednjeročna zelo primerni obvezniški skladi.

★ Obvezniški skladi: donosi, odvisni od evropsko-ameriške kombinacije

Za tista podjetja, ki imajo srednjeročne (od 1 do 3 leta in več) presežke denarja, so ponovno primerni tudi obvezniški skladi. Glede na to, da smo nekje blizu vrha cikla višanja obrestnih mer, lahko pričakujemo, da bodo obvezniški skladi tako v primeru, da bi obrestne mere dlje časa vztrajale na višjih ravneh, kot v primeru, da bi se obrestne mere začele zniževati, ponovno prinašali pozitivne donose.

Znotraj nabora obvezniških skladov so na voljo različni skladi, ki se razlikujejo glede na priporočeno trajanje naložbe ter glede na pričakovani donos in tveganje, pojasnjuje Lubej: »Lahko izbirate med skladi kratkoročnih obveznic, državnih obveznic, podjetniških obveznic. Tisti, ki ste pripravljeni tvegati nekoliko več, tudi med skladi visokodonosnih državnih in podjetniških obveznic (high yield).«

Kakšne donose lahko pričakujete glede na stopnjo tveganja, nam je pojasnil Andrej Zakotnik: »Najmanj tvegana oblika predstavlja portfelj podjetniških obveznic, ki so v celoti v domači valuti (evro), trenutna povprečna donosnost obveznic pa znaša 3,47 odstotka. Naslednja od možnosti je portfelj obveznic višjih donosnosti, kjer je sestava naložb prav tako iz podjetniških obveznic, poleg evrskih pa dodajamo še približno 40 odstotkov obveznic, ki so izdane v valuti ameriškega dolarja. V tem portfelju znaša trenutna povprečna donosnost 5,8 odstotka. Strankam, ki generirajo večino prihodkov v ameriški dolarjih, ponujamo portfelj, ki je v celoti sestavljen iz podjetniških obveznic iz Amerike. Slednji ima povprečno donosnost 4,7 odstotka.«

Če je bilo leto 2022 za obvezniške sklade, zaradi hitre zaostritve denarne politike s strani centralnih bank, najtežje in glede donosa najslabše v zgodovini slovenskih obvezniških skladov, lahko zdaj pričakujemo, da se bo z umiritvijo oziroma nižanjem obrestnih mer situacija obrnila v njihov prid in bodo ob sproščanju denarne politike centralnih bank deležni nadpovprečnih donosov, pojasnjuje Lubej:

»Ko obrestne mere rastejo, tečajni obveznic padajo, kar negativno vpliva na donos skladov v takšnih obdobjih, in obratno: ko obrestne mere padajo, tečajni obveznic rastejo in poleg kupon-skih obresti prinašajo še kapitalske donose.«

SCENARIJ 3: NA VOLJO IMATE 10 LET IN VEČ.

Če lahko varčujete denimo deset let ali več, potem imate možnosti še več. Prva in najbolj logična izbira za dolgoročno varčevanje bodo lastniški vrednostni papirji – delnice.

★ Lastniški vrednostni papirji (delnice): med 7 in 9 odstotki

V primeru investicije za daljše časovno obdobje pridejo poleg dolžniških naložb v poštev tudi naložbe v lastniške vrednostne papirje (delnice), pravi Zakotnik: »Seveda pod pogojem, da ste pripravljeni sprejeti tveganja, povezana z delniškimi naložbami.«

Zlato pravilo naložbenih trgov je, da višji potencialni donos prinaša višje tveganje, opozarja. Podatki iz dolgoročne zgodovine delniških trgov nakazujejo, da lahko vlagatelj v delniških naložbah pričakuje nominalno donosnost med 7 in 9 odstotki na leto, pravi Zakotnik.

★ Plemenite kovine: pozor na razpršeni portfelj

Del portfelja dolgoročnih investicij lahko predstavljajo tudi plemenite kovine. Pri tem je pomembno, da svoj finančni portfelj razpišete med različnimi razredi naložb in tudi znotraj njih, opozarja Alen Senekovič iz podjetja Osmium inštitut: »Poleg vsem dobro poznanega zlata in srebra vse več investitorjev spoznava naložbeno priložnost v zadnji izmed plemenitih kovin, osmiju. Slednji je v zadnjih petih letih dvignil svojo ceno za 135 odstotkov.«

Ko govorimo o naložbi v plemenite kovine, je pomembno opozoriti, da se plemenite kovine v fizični obliki na splošno obravnavajo kot dolgoročna naložba, in ne kot kratkoročna priložnost za trgovanje in špekulacije, poudarja Senekovič.

Kljub potencialnim koristim plemenitih kovin je ključnega pomena, da jih obravnavamo kot dolgoročno naložbo znotraj dobro razpršenega portfelja in se ne zanašamo izključno na zlato kot edino naložbeno strategijo, ponovno opozarja Senekovič.